

De lancering vooral signaal tot discussie

Trouw 23 juni 2006

In augustus 1998 vuurde Noord-Korea een raket af die aan de andere kant van aartsvijand Japan in zee belandde. En nu dreigen de Noord-Koreanen een Taepodong-2 in de richting van Amerika af te schieten.

Japan staat inmiddels op zijn achterste benen en eist een spoedzitting van de Veiligheidsraad als de lancering doorgaat. En terecht. In 2002 sloot de Japanse premier Koizumi een bezoek aan Voorzitter Kim Jong-il af met de Verklaring van Pyongyang. Daarin betuigde Japan spijt voor het leed dat het de Koreanen tijdens de koloniale periode heeft aangedaan. De bedoeling was de betrekkingen te normaliseren. Japan zou gaan helpen bij de verdere ontwikkeling van de communistische modelstaat. En Pyongyang zegde toe de kwesties van de Noord-Koreaanse atoombom en de raketten in goede dialoog te zullen oplossen. Als teken van goede wil verklaarde Kim Jong-il dat het zelf opgelegde moratorium voor rakettesten werd voortgezet. Deze moeizaam overeengekomen verklaring verdwijnt met de lancering in de prullenbak en de wereld is een gevaarlijke crisis rijker.

George W. Bush heeft inmiddels Pyongyang opgeroepen zich aan het moratorium te houden. Ook hebben de Amerikanen een of meer van hun elf onderscheppingsraketten in Alaska of Californië in gereedheid gebracht om de Taepodong zo nodig neer te schieten. Daarmee nemen de Amerikanen een aanzienlijk risico. De onderscheppers zijn nog experimenteel en testen mislukken keer op keer. Als de raket niet wordt getroffen, wordt de kwetsbaarheid van de Verenigde Staten voor iedereen duidelijk. En dat zal vervolgens ook door andere landen, zoals Iran, worden uitgebuit.

Het operationeel stellen van het raketschild is vooral een politieke zet in het spel met Pyongyang dat nu een nieuwe ronde ingaat. Ik gebruik het woord 'spel' met opzet. Want de raketten crisis is niet meer dan dat. Het is een logisch vervolg op het zich voortslepende kernwapenconflict.

In november vorig jaar schortte Pyongyang de besprekingen over het kernwapenprogramma op nadat de Amerikanen een bank in Macao hadden aangepakt die zij van witwaspraktijken voor Noord-Korea verdachten.

De lancering van de Taepodong lijkt vooral een signaal om weer om de tafel te gaan, want het Noord-Koreaanse persbureau Yonhap meldde dat de kwestie toch vooral door dialoog moest worden opgelost.

Ik vermoed dat de kern van het probleem in de kwetsbaarheid van het regime van Kim Jong-il zelf zit. De Voorzitter, de laatste stalinistische dictator ter wereld, heeft buitenlandse hulp nodig om zijn bevolking in leven te houden. Want die wordt van tijd tot tijd geteisterd door hongersnoden die een regelrechte bedreiging voor zijn regime vormen. Economische sancties, zoals de Amerikaanse handelsboycot, moeten van de baan; een eis die hij ook stelde als voorwaarde voor de beëindiging van zijn kernwapenprogramma. Ook wil hij veiligheidsgaranties. Amerikaanse strijdkrachten zijn aan zijn zuidgrens gelegd en hij vreest nog steeds voor zijn zuiderbuur. Vermoedelijk zit in deze garanties, zoals een niet-

aanvalsverdrag, de kern van de oplossing. Een conclusie die ook in het recente rapport Weapons of Terror van Hans Blix werd getrokken.

Het enige probleem is dat Kim Jong-il de methoden van een supermacht toepast om zijn zin te krijgen. Alleen de Amerikanen kunnen diplomatie met militaire macht kracht bijzetten. De ramkoers van Kim Jong-il lijkt flink, maar kan ook tot een levensgevaarlijk spel van actie-reactie leiden. Amerikaanse aanvallen op Noord-Koreaanse lanceerbases en nucleaire installaties zijn dan niet uit te sluiten. De Amerikaanse VN-ambassadeur John Bolton heeft al onderkoeld laten weten over het algemeen niet bereid te zijn zich onder dreiging van intercontinentale raketten tot besprekingen die laten dwingen. Daarmee ligt de bal weer bij Pyongyang.

Rob de Wijk